

Strategaeth a chynllun gweithredu Llywodraeth Cymru ar gyfer y seilwaith gwefru cerbydau trydan

Ymateb i adroddiad y Pwyllgor
Newid Hinsawdd, Amgylchedd
a Seilwaith (Mawrth 2023)

09/05/2023

Ym mis Mawrth 2023, cyflwynodd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ei adroddiad ar Strategaeth a Chynllun Gweithredu Llywodraeth Cymru ar gyfer y Seilwaith Gwefru Cerbydau Trydan. Mae'r adroddiad yn cynnwys 21 o argymhellion. Dyma ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion hynny.

Cynnwys

Cyflwyniad 3

Ymateb i'r 21 argymhelliad 4

Argymhelliad 1	4
Argymhelliad 2	4
Argymhelliad 3	4
Argymhelliad 4	5
Argymhelliad 5	6
Argymhelliad 6	7
Argymhelliad 7	11
Argymhelliad 8	12
Argymhelliad 9	12
Argymhelliad 10	13
Argymhelliad 11	14
Argymhelliad 12	15
Argymhelliad 13	15
Argymhelliad 14	17
Argymhelliad 15	17
Argymhelliad 16	17
Argymhelliad 17	18
Argymhelliad 18	18
Argymhelliad 19	19
Argymhelliad 20	19
Argymhelliad 21	20

Cyflwyniad

Ers i Lywodraeth Cymru gyhoeddi ein Strategaeth Gwefru Cerbydau Trydan yn 2021, rydym wedi buddsoddi dros £26 miliwn yn y seilwaith gwefru ledled Cymru, gan gynyddu nifer y dyfeisiau cyhoeddus 120%, sy'n cyfateb i gyfanswm o 1,465 o bwyntiau gwefru – dyna oedd y sefyllfa ar 1 Ionawr 2023.

Rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2022, o'i gymharu â phob rhanbarth ledled y DU, Cymru oedd â'r cynnydd mwyaf yng nghyfanswm ei ddyfeisiau gwefru, sef 17.3%, yn ogystal â'r cynnydd canrannol mwyaf mewn dyfeisiau gwefru chwim neu uwch, sef 26.9%.

Bydd angen rhagor o fuddsoddiad sylweddol i fodloni'r lefelau a ragwelir o ran y galw am gerbydau trydan a nifer y bobl a fydd yn dechrau eu defnyddio, yn enwedig ar ôl y gwaharddiad arfaethedig ar injans tanio mewdol (ICE) ac ymlaen i'r 2030au.

Gan weithio gyda'n partneriaid cyflenwi, rydyn ni eisiau manteisio ar y cyfle i arwain drwy esiampl a helpu i adeiladu rhwydwaith gwefru cerbydau trydan dibynadwy ac effeithlon yng Nghymru, gan drawsnewid y ffordd mae trigolion ac ymwelwyr yn teithio. Er mwyn cyflawni hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu map ar lefel rhaglen, sy'n nodi camau gweithredu ar draws pum blaenoriaeth allweddol ar gyfer Llywodraeth Cymru a phartneriaid cyflawni dros y 3-5 mlynedd nesaf, sy'n hanfodol i gyflymu'r seilwaith gwefru cerbydau trydan yn llwyddiannus ledled Cymru, ac i fodloni'r dangosyddion perfformiad allweddol diffiniedig a nodir yn y Strategaeth.

Hoffwn ddiolch i aelodau'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith am eu hadroddiad ar strategaeth a chynllun gweithredu Llywodraeth Cymru ar gyfer seilwaith gwefru cerbydau trydan. Rwyf wedi nodi fy ymateb i argymhellion unigol yr adroddiad isod.

Ymateb i'r 21 argymhelliad

Argymhelliad 1

Ymateb: Gwrthod

Rydym yn cydnabod bod patrymau defnyddio cerbydau trydan yn newid yn gyflym, o ganlyniad i'r cynnydd yn nifer y bobl sy'n defnyddio cerbydau trydan, gan gynnwys faniau trydan â batri, datblygiadau o ran capasiti batris a thechnoleg gwefru. Fodd bynnag, fe wnaethom ddatblygu'r strategaeth gwefru cerbydau trydan gan gadw hyn mewn cof a chredwn fod prif amcanion y strategaeth, sef cynyddu darpariaeth drwy gefnogi'r gwaith cyflwyno yn y sector preifat a mynd i'r afael â bylchau yn y farchnad, yn ogystal â galluogi teithio pellter hirach ledled Cymru, yn dal yn ddilys. Serch hynny, byddwn yn monitro tueddiadau sy'n dod i'r amlwg ac yn ceisio mynd i'r afael ag anghenion penodol o ran pwyntiau gwefru cyhoeddus lle byddai hyn yn ddefnyddiol.

Fel y nodwyd gan y Pwyllgor, mae cynllun ar gyfer cludo nwyddau yn cael ei ddatblygu ac rydym yn cytuno y dylid ystyried datgarboneiddio fel rhan o'r cynllun hwnnw. Rydym yn datblygu gwell dealltwriaeth o'r anghenion posibl o ran seilwaith drwy ymgysylltu ag arbenigwyr fel llofnodwr y Memorandwm Cydddealltwriaeth Byd-eang ar Gerbydau Gwaith Trwm di-allyriadau, gyda'r Adran Drafnidiaeth a gwahanol fforymau, ac rydym yn hyrwyddo cyfranogiad Cymru yn y Treialon Cludo Nwyddau ar y Ffyrdd yn Ddi-allyriadau.

Goblygiadau Ariannol – bydd y gwaith hwn yn cael ei gyflawni o fewn y cyllidebau presennol.

Argymhelliad 2

Ymateb: Derbyn

Mae Cymru Sero Net – Cyllideb Carbon 2 yn nodi'r ystod lawn o bolisiau i leihau carbon yn ystod y cyfnod rhwng 2021 a 2025.

Bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y Rhaglen Datgarboneiddio Trafnidiaeth, a fydd yn cefnogi'r gwaith o ddatgarboneiddio bysiau, tacsis a cherbydau llogi preifat erbyn yr hydref.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 3

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb sy'n edrych ar y risgiau cysylltiedig â phortffolio cyflawni Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwefru Cerbydau Trydan (cynlluniau, prosiectau ac astudiaethau) sy'n arwain at effeithiau anghymesur neu wahaniaethol ar gydraddoldeb ar gyfer grwpiau â nodweddion gwarchoddedig. Mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi cael ei gynnal yn unol â dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus yn adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (y Ddeddf). Er nad yw'n ofyniad ar gyfer yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, mae'r adroddiad hefyd yn nodi sut mae materion cydraddoldeb wedi cael eu hintegreiddio yn natblygiad y portffolio gwefru cerbydau trydan hyd yma. Mae copi o'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi'i atodi.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 4

Ymateb: Derbyn

Lluniodd swyddogion raglen gyflawni uchelgeisiol wedi'i hategu gan adnoddau modelu, Safonau Cenedlaethol a chysylltiadau effeithiol â phartneriaid cyflawni allweddol.

Mae TrC wedi bod yn arwain prosiect i ddarparu 19 pwynt gwefru chwim ar gyfer cerbydau trydan ar y Rhwydwaith Ffyrdd Strategol. Mae hyn yn cael ei gyflawni gan bartneriaeth unigryw lle mae'r rhwydwaith yn cael ei ariannu'n fasnachol i raddau helaeth, ond mae cyllid cyhoeddus yn canolbwyntio ar "ddatgloi" safleoedd sydd â chyfyngiadau sylweddol o ran y grid, drwy ariannu gwaith Gweithredwyr Rhwydweithiau Dosbarthu. Mae lleoliad y safleoedd hyn yn canolbwyntio ar ardaloedd yr ystyrir eu bod yn annhebygol o elwa o fuddsoddiad masnachol yn unig yn y tymor byr i ganolig, ond sydd eto'n hanfodol er mwyn sicrhau darpariaeth gyson ar draws y rhwydwaith ffyrdd strategol ar gyfer gwefru i "adlenwi" ar hyd llwybrau i gyrchfannau twristiaeth allweddol a chyrchfannau eraill ledled Cymru. Mae'r gwaith datblygu hefyd yn canolbwyntio ar safleoedd sy'n eiddo cyhoeddus, gyda'r fantais ychwanegol o ddarparu ffrwd incwm gymedrol o'r brydles gyda gweithredwyr manau gwefru. Mae safleoedd hefyd wedi cael eu dewis yn ofalus ar sail y cyfleusterau cyfagos, gan gynnwys eu gallu i ddarparu manteision i fusnesau lleol sy'n bodoli eisoes a'r sector lletygarwch. Bydd cwblhau'r prosiect hwn yn 2023 yn golygu bod pwyntiau gwefru chwim bob 25 milltir o leiaf ledled Cymru, a phob 20 milltir ar gyfer y rhan fwyaf o'r rhwydwaith – a hynny ddwy flynedd cyn targed y Cynllun Gweithredu.

Mae'r seilwaith gwefru sylfaenol hwn ar draws Rhwydwaith Ffyrdd Strategol Cymru yn gam mawr tuag at roi'r hyder i ddefnyddwyr y gallant yrru ledled Cymru heb i fatri'r cerbyd fynd yn fflat – a thuag at weledigaeth y strategaeth, sef "Erbyn 2025, y bydd pawb sy'n defnyddio ceir a faniau trydan yng Nghymru yn

hyderus eu bod yn gallu cael mynediad at seilwaith gwefru cerbydau trydan pryd bynnag a ble bynnag y bydd ei angen arnynt.”

Fel yr oedd pethau ym mis Ionawr 2023, roedd nifer y pwyntiau gwefru fesul 100,000 o breswylwyr a oedd wedi'u gosod yng Nghymru wedi cynyddu o 21 i 47.2 (cyfartaledd y DU yw 55.3) neu dwf o oddeutu 125%. Cymru sy'n dangos y cynnydd mwyaf o blith holl ranbarthau'r DU o ran cyfanswm y ddarpariaeth gwefru (17.3%) a gwefru chwim (26.9%).

Byddwn yn rhoi rhagor o wybodaeth am gynnydd yn erbyn y Cynllun Gweithredu a'r cynnydd o ran cyflawni'r 21 o argymhellion erbyn diwedd mis Medi 2023.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 5

Ymateb: Derbyn

Pwrpas y cynllun cyflawnadwyedd yw nodi sut bydd y strategaeth a'r cynllun gweithredu yn cael eu cyflawni'n ymarferol, a chyfeirir atynt fel y Rhaglen Seilwaith gwefru cerbydau trydan (y Rhaglen), wrth i Lywodraeth Cymru geisio cyflymu'r gwaith o gyflwyno seilwaith gwefru ledled Cymru.

Mae'r Rhaglen yn canolbwyntio ar ba mor ymarferol yw cyflawni achosion ariannol, masnachol a rheoli'r strategaeth a'r cynllun gweithredu. Mae copi o'r Crynodeb Gweithredol o adroddiad y Rhaglen ynghlwm.

Mae'r achos ariannol yn awgrymu cost gwariant cyfalaf rhwng £351 miliwn a £1,550 miliwn ar gyfer gwefru Ar y Ffordd ac Yn y Gyrchfan erbyn 2040, heb unrhyw dwf ar ôl y pwynt hwnnw, gyda £114 miliwn i £689 miliwn yn cael ei wario ar wefru Ar y Ffordd a £236 miliwn i £861 miliwn ar wefru Yn y Gyrchfan. Erbyn hyn, mae nifer y pwyntiau gwefru Ar y Ffordd yn 1.1 i 6.5 mil a phwyntiau gwefru Yn y Gyrchfan yn 6.4 i 61.8 mil, gyda chyfanswm o 7.4 i 68.4 mil. Mae'r capasiti gwefru yn cyrraedd 141 i 1,165 MW, wedi'i ledaenu ar draws 968 i 23,500 o safleoedd. Mae'r dadansoddiad hwn yn amheus ynghylch pa gorff sy'n ysgwyddo'r cyfrifoldeb ariannol.

O safbwynt masnachol (ac o ystyried y costau sylweddol a nodir uchod), mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl y bydd y rhan fwyaf o'r seilwaith gwefru yn cael ei ddarparu gan y sector preifat. Rôl Llywodraeth Cymru yw hwyluso buddsoddiadau yn y sector preifat ledled Cymru a sicrhau mynediad cyfartal i bawb drwy ymyriadau marchnad penodol fel cymorthdaliadau, consesiynau ac ati. Y cynllun ar gyfer gwefru cerbydau trydan yw sicrhau darpariaeth decach yn natblygiad y rhwydwaith drwyddo draw.

Mae'r Rhaglen yn argymhell y dylid blaenoriaethu dwy elfen o'r strategaeth gyflawni yn gyntaf (cyn symud ymlaen at eraill): y rhwydwaith gwefru ar y ffordd

a gwefru yn y gyrchfan / ar y stryd mewn ardaloedd adeiledig. Yr elfennau hyn fydd yn rhoi'r budd mwyaf i ddefnyddwyr yng Nghymru yn y tymor byr, gan ddarparu rhwydwaith traws-genedlaethol cryf a darparu ar gyfer defnyddwyr y mae mwy o angen cyfleusterau gwefru cyhoeddus arnynt.

Mae'r achos rheoli yn amlinellu'r prif ystyriaethau wrth ddarparu a rheoli'r rhaglen o ymyriadau sydd eu hangen i hwyluso a darparu'r rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio. Mae maint a chymhlethdod y broses o gyflawni'r seilwaith gwefru cerbydau trydan yn golygu bod angen strwythur rheoli cryf ac effeithiol sy'n pennu sut bydd Llywodraeth Cymru a phartneriaid cyflawni yn rheoli ac yn cyflawni'r rhaglen seilwaith gwefru cerbydau trydan. Mae hyn yn gynnydd sylweddol o'i gymharu â'r adnoddau Llywodraeth Cymru sydd wedi'u neilltuo heddiw.

Mae angen rhagor o waith a datblygu i weithredu'r rhaglen seilwaith gwefru cerbydau trydan yn y cam nesaf, gan ddefnyddio'r gwaith sydd wedi'i wneud hyd yma (ee Safonau Cenedlaethol, ymgysylltu'n gynnar â'r farchnad). Er mwyn cyflawni hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu map ar lefel rhaglen, sy'n nodi camau gweithredu ar draws pum blaenoriaeth allweddol ar gyfer Llywodraeth Cymru a phartneriaid cyflawni dros y 3-5 mlynedd nesaf, i gyflymu'r seilwaith gwefru cerbydau trydan yn llwyddiannus ledled Cymru, ac i fodloni'r dangosyddion perfformiad allweddol diffiniedig a nodir yn y Strategaeth.

5 blaenoriaeth allweddol:

1. Sefydlu Swyddfa Rheoli Prosiectau i reoli trefniadau cyflawni, gosod safonau a monitro cynnydd.
2. Darparu cymorth ac arweiniad i alluogi awdurdodau lleol (a'r sector preifat) i ddarparu'r rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio.
3. Ymgysylltu â'r sector preifat i sicrhau ein bod yn gwneud y gorau o'r rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio ac yn meithrin cydweithio rhwng y sector cyhoeddus a'r sector preifat.
4. Datblygu'r mecanweithiau, yr wybodaeth a'r adnoddau i ddarparu'r rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio.
5. Sicrhau'r adnoddau a'r mecanweithiau sydd eu hangen i ddarparu'r rhwydwaith yn gyflym yn unol ag amcanion polisi.

Goblygiadau Ariannol – Mae'r gwaith hwn yn cael ei gyflawni gan TrC (drwy'r llythyr Cylch Gwaith), gyda chefnogaeth gan Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 6

Ymateb: Derbyn

Bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu'r Dangosyddion Perfformiad Allweddol yn y Cynllun Gweithredu i sicrhau eu bod yn gyraeddadwy, yn amserol, yn fesuradwy, yn benodol, yn uchelgeisiol ac yn synhwyrol (CAMPUS).

Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod datganiad y pwyllgor, sef bod "*Llywodraeth Cymru wedi methu'n llwyr â chyflawni llawer o'r Camau Gweithredu yn y Cynllun Gweithredu a bod diffyg cynnydd tuag at gyflawni eraill*", yn werthusiad annheg o'r gwaith a'r canlyniadau sydd wedi'u cwblhau hyd yma.

Mae angen cydnabod pa mor gymhleth yw cyflawni'r strategaeth. Yr hyn sy'n allweddol i strategaeth fasnachol Llywodraeth Cymru yw'r egwyddor sylfaenol na ellir cael dull "un ateb i bawb" o ymyrryd yn y farchnad. Mae strategaeth Llywodraeth Cymru yn nodi'r angen i gydbwyso'r anghenion gwefru gwirioneddol â nodau'r rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio, gan sicrhau'r elw mwyaf posibl o ddarparu seilwaith ar yr un pryd â lleihau gwariant cyhoeddus a dyrannu'r risg fwyaf i'r sector preifat. Mae angen asesu bylchau o ran cydraddoldeb ym muddsoddiad y sector preifat fesul achos. Ar ben hynny, mae angen i ymyriadau ariannol fod yn gyfyngedig ac wedi'u targedu, gan ystyried ffactorau fel perchnogaeth tir, y costau a fydd yn cael eu trosglwyddo i'r defnyddiwr, a'r angen gwirioneddol am wefru yn yr ardal – er enghraifft, gallai'r Llywodraeth roi cymhorthdal gwariant cyfalaf ar gyfer cysylltu â'r grid mewn safleoedd allweddol ar y ffordd lle mae capasiti'r grid yn gyfyngedig neu lle mae pellter mawr i'r pwynt cysylltu agosaf.

Ers cyhoeddi'r strategaeth, mae Llywodraeth Cymru wedi canolbwyntio ei hadnoddau cyfyngedig ar ddwy flaenoriaeth allweddol: darparu seilwaith gwefru sylfaenol Cymru sy'n rhoi hyder i ddefnyddwyr y gallant deithio ledled Cymru heb ofni na fydd modd gwefru'r cerbyd cyn i'r batri fynd yn fflat (gweledigaeth y strategaeth); a datblygu offer a chynlluniau a fydd yn helpu awdurdodau lleol a phartneriaid cyflawni eraill i gyflymu'r gwaith o gyflwyno cyfleusterau gwefru sydd ar gael yn gyhoeddus ledled Cymru.

Camau gweithredu	Dangosyddion Perfformiad Allweddol disgwylidig	Dangosyddion Perfformiad Allweddol wedi'u cyflawni
1	1 pwynt gwefru cyhoeddus ar gyfer pob 7-10 cerbyd trydan erbyn 2025	Ym mis Medi 2022 (sef y data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer y gymhariaeth), roedd 1,417 o bwyntiau gwefru cyhoeddus wedi'u gosod yng Nghymru, sef tua 1 pwynt gwefru ar gyfer pob 9 cerbyd trydan â batri. Cyfanswm y DU yw 1 pwynt gwefru ar gyfer pob 16 cerbyd trydan â batri.
2	Grŵp Cysylltiadau i adrodd yn y	Eto i'w gyflawni. Gweler yr ymateb i Argymhelliad 12.

	flwyddyn ariannol gyfredol (2021)	
3	Rhwydwaith o orsafoedd gwefru ledled Cymru bob tua 20 milltir ar draws y rhwydwaith ffyrdd strategol erbyn 2025	Bydd y gwaith o osod 19 o bwyntiau gwefru chwim bob 25 milltir o leiaf ledled Cymru, a phob 20 milltir ar gyfer y rhan fwyaf o'r rhwydwaith, yn cael ei gwblhau yn 2023 – a hynny ddwy flynedd cyn targed y Cynllun Gweithredu.
4	Bydd Llywodraeth Cymru yn cyflawni Safon Ansawdd Genedlaethol i'w defnyddio wrth gaffael yn y sector cyhoeddus erbyn diwedd 2021	<p>Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu Safonau Cenedlaethol ar gyfer y Seilwaith Gwefru Cerbydau Trydan yng Nghymru. Mae'r canllaw ar-lein yn rhoi manylion set o arferion gorau a argymhellir ar gyfer cyfleusterau gwefru cerbydau trydan cyhoeddus yng Nghymru sy'n ddiogel, yn hygyrch ac yn ddibynadwy. Mae'r Safonau wedi cael eu datblygu i'w defnyddio gan sefydliadau yn y sector cyhoeddus, mentrau cymunedol a phartneriaid cyflawni sy'n ymwneud â gosod seilwaith gwefru cerbydau trydan yng Nghymru.</p> <p>Mae'r canllaw wedi cael ei ddefnyddio gan awdurdodau lleol a phartneriaid cyflenwi eraill ers mis Ionawr 2022, a bydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru yn ystod yr wythnosau nesaf.</p>
5	Adolygu polisi a rheoliadau erbyn 2022 a gwneud diweddariadau, lle bo'n briodol, i gefnogi'r defnydd o gerbydau trydan	<p>Bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar ddiwygiadau drafft i Reoliadau Adeiladu yn ystod hanner cyntaf 2023. Diben y diwygiadau drafft yw ei gwneud yn orfodol bod pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn cael eu darparu ar gyfer pob annedd newydd sydd â lle parcio cysylltiedig, a bod pob adeilad amhreswyl newydd sydd â mwy na 10 lle parcio ceir yn cynnwys un pwynt gwefru ac yn llwybro ceblau ychwanegol.</p> <p>Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r diwydiant trydan i hwyluso adolygiad</p>

		<p>pellach o bolisi a rheoliadau Llywodraeth Cymru i gefnogi'r gwaith o wefru cerbydau trydan. Bydd hyn yn cynnwys ystyried a oes modd rhoi unrhyw fesurau pellach ar waith i gefnogi cynllunio gofodol yn lleol ac yn rhanbarthol, a fframwaith ar gyfer cynlluniau datblygu lleol a strategol.</p> <p>Cynhelir adolygiad o hawliau Datblygu a Ganiateir a fydd yn ystyried aliniad y diwydiant ac yn mynd i'r afael ag unrhyw anghysondeb o ran rheoli'r datblygu neu'r ffordd y mae'n cael ei weithredu ledled y DU. Bydd ymgysylltu a chydweithio parhaus ag awdurdodau cynllunio lleol i gefnogi'r gwaith o ddatblygu dulliau gweithredu lleol.</p>
6	Sefydlu gweithgor gweithredwyr pwyntiau gwefru yn 2021	Eto i'w gyflawni. Gweler yr ymateb i Argymhelliad 17.
7	Gwella hyder y cyhoedd mewn gwefru cerbydau trydan, gan symud Cymru o'r cam arloesi i'r cam mwyafrif cynnar o ran aeddfedrwydd y farchnad erbyn 2030.	Mae Llywodraeth Cymru yn cynllunio rhaglen gyfathrebu a fydd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i randdeiliaid a'r cyhoedd, gan gynyddu eu hyder mewn gwefru cerbydau trydan.
8	Cwblhau adolygiad o gyfleoedd a'r gadwyn gyflenwi erbyn diwedd 2021. Sefydlu rhaglen i wireddu cyfleoedd ar gyfer arloesi a buddsoddi.	<p>Mae tîm Datgarboneiddio Trafnidiaeth Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r is-adran Busnes a Rhanbarthau (gan gynnwys y timau Arloesi a Mewnfuddsoddi) i nodi a chefnogi arloesedd a chyfleoedd buddsoddi yn y sector preifat.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn datblygu Fframwaith Caffael Cenedlaethol newydd a fydd yn rhoi cyfle i gydweithio ar draws y sector cyhoeddus yng Nghymru i sicrhau model cyflawni safonol ac osgoi ymarferion</p>

		<p>caffael ad-hoc. Bydd yn helpu i sicrhau manteision ehangach i Gymru, fel y cyfle i ddatblygu cadwyn gyflenwi yng Nghymru.</p> <p>Mae'r 19 safle gwefru cyflym ar y Rhwydwaith Ffyrdd Strategol wedi cael eu dewis yn ofalus ar sail y cyfleusterau cyfagos, gan gynnwys eu gallu i ddarparu manteision datblygu economaidd i fusnesau lleol presennol a'r sector lletygarwch.</p>
9	<p>Ystyried y seilwaith gwefru ym mhob cynllun datblygu lleol a rhanbarthol newydd ac sy'n dod i'r amlwg, gan ddechrau yn 2021.</p>	<p>Mae Polisi Cynllunio Cymru a Cymru'r Dyfodol eisoes yn ymdrin â gwefru cerbydau trydan.</p> <p>Mae bodloni'r gofyniad am seilwaith gwefru cerbydau trydan hefyd yn rhan allweddol o ddatblygu Cynllun Ynni Ardal Leol, sef dull gweithredu arloesol sy'n mynd i'r afael â'r system ynni gyfan.</p>

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 7

Ymateb: Gwrthod

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod bod monitro cynnydd y ddarpariaeth seilwaith gwefru cerbydau trydan yn dasg hollbwysig i sicrhau bod y rhaglen ar y trywydd iawn i gyflawni'r amcanion a'r dangosyddion perfformiad allweddol a bennwyd gan y Strategaeth, yn ogystal â sicrhau bod seilwaith gwefru digonol yn cael ei ddarparu i ateb galw cerbydau trydan yn y dyfodol.

Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu adolygu a chyhoeddi'r dangosyddion perfformiad allweddol ar adegau strategol, gan adlewyrchu camau allweddol yn y rhaglen gyflawni a'r adnoddau sydd ar gael.

Goblygiadau Ariannol – bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud o fewn y cyllidebau presennol.

Argymhelliad 8

Ymateb: Derbyn

Bydd y gwaith o osod 19 o bwyntiau gwefru chwim bob 25 milltir o leiaf ledled Cymru, a phob 20 milltir ar gyfer y rhan fwyaf o'r rhwydwaith, yn cael ei gwblhau yn 2023 – ddwy flynedd cyn targed y Cynllun Gweithredu. Edrychwch ar yr ymateb i Argymhelliad 13 i gael rhagor o fanylion.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 9

Ymateb: Derbyn

Mae gan awdurdodau lleol rôl hollbwysig i'w chwarae yn y gwaith o alluogi'r newid i gerbydau trydan yn eu hardaloedd, gan gynnwys mynd ati'n rhagweithiol i gefnogi a darparu pwyntiau gwefru cerbydau trydan.

Pwrpas y grant cerbydau allyriadau isel iawn yw rhoi cymorth ariannol i awdurdodau lleol i ddarparu seilwaith gwefru cerbydau trydan sydd ar gael i'r cyhoedd yn eu hardaloedd yn unol ag amcanion y strategaeth gwefru cerbydau trydan ar gyfer Cymru a'i Chynllun Gweithredu.

Meini prawf cymhwysedd cerbydau allyriadau isel iawn:

- **Darparu gwefru yn y gyrchfan**
Fel arfer, mae gwefru yn y gyrchfan yn digwydd mewn lleoliadau y byddai'r defnyddiwr yn ymweld â nhw beth bynnag: canolfannau manwerthu, siopau groser, campfeydd ac ati. Mae'r defnyddiwr yn gwefru ei gerbyd ym maes parcio'r gyrchfan tra maen nhw'n ymweld â hi. Mewn lleoliadau lle mae'r amser aros yn hirach, e.e. dros nos mewn gwestai, gellir defnyddio gwefru araf. Mae'r rhan fwyaf o fannau gwefru yn y gyrchfan yn gyflym, a gall rhai fod yn chwim, e.e. lle mae'r amser aros yn fyrrach. Mae PodPoint wedi rhagweld y bydd 7% o'r holl wefru'n digwydd mewn cyrchfannau mewn marchnad cerbydau trydan gwbl ddatblygedig. Mae cyfleusterau gwefru chwim a chwim iawn cyhoeddus – sy'n cynnwys gwefru hyb, gwefru ar y ffordd, a rhywfaint o wefru yn y gyrchfan – yn cyfrif am 45% o'r galw am wefru cyhoeddus yn ôl ynni, fel y'i modelwyd gan BloombergNEF.
- **Darparu gwefru ar y stryd**
Fel arfer, mae gwefru ar y stryd yn fath arafach o wefru cyhoeddus, gyda cherbydau'n aml yn aros wrth y gwefrwr dros nos. Mae pwyntiau gwefru araf a

chyflym yn aml yn cael eu hymgorffori mewn pyst lampau ar ochr y stryd neu'n cael eu gosod ar hyd ymyl y palmant. Mae tariffau'n aml yn amrywio'n sylweddol, hyd yn oed o fewn rhwydwaith. Efallai y bydd cyfraddau is ar gael i breswylwyr sy'n gwefru yn eu hardal leol, i ardaloedd nad ydynt yn rhai trefol, a / neu i aelodau rhwydwaith. Mae modelu gan BloombergNEF yn dangos bod y rhan fwyaf o wefru ar y stryd yn digwydd ar wefrwyr araf.

Mae Llywodraeth Cymru yn annog awdurdodau lleol i gyflwyno ceisiadau i'r Swyddfa Cerbydau Di-allyriadau (OZEV) ar gyfer y Cynllun Pwyntiau Gwefru Preswyl ar y Stryd (ORCS) ar ôl i'r cynllun gael ei lansio. Pwrpas y cynllun yw cynyddu'r pwyntiau gwefru sydd ar gael ar y stryd mewn strydoedd preswyl lle nad oes manau parcio oddi ar y stryd ar gael, gan sicrhau nad yw parcio ar y stryd yn rhwystr i wireddu manteision bod yn berchen ar gerbyd trydan. Gweler yr ymateb i Argymhelliad 11.

- **Darparu cyfleusterau gwefru hyb**

Mae hybiau'n safleoedd pwrpasol, sy'n aml yn gwasanaethu'r galw am gerbydau aml-ddull, weithiau gyda chyfleusterau diwydiannol neu fanwerthu ar y safle. Mae'r gwefru sydd ar gael mewn hybiau yn aml yn chwim a chwim iawn, gydag amseroedd aros byr. Mae hybiau weithiau'n cael eu defnyddio gan yrwyr sy'n gwefru ar y ffordd. Maent yn wahanol i wefru ar y stryd a gwefru yn y gyrchfan yn eu lleoliad a'u darpariaeth sy'n canolbwyntio ar wefru. Gall hybiau fod mewn ardaloedd anghysbell neu drefol, ond gall cyfyngiadau grid (sy'n cyfyngu ar faint y cysylltiad) ac argaeledd tir beri heriau, yn enwedig yn yr ail o'r rhain. Mae gan lawer o hybiau gyfleusterau gwefru sy'n benodol ar gyfer mathau gwahanol o ddefnyddiwr, ee tacsis, cerbydau fflyd, bysiau, ceir preifat. Mae gwasanaethu gwahanol fathau o gerbydau mewn un ganolfan yn gallu bod yn heriol os yw eu hanghenion gwefru technegol yn unigryw.

- Darparu safleoedd cydleoli
- Asesu'r cyfle i gydleoli ynni adnewyddadwy gyda seilwaith gwefru cerbydau trydan.

Goblygiadau Ariannol –

Argymhelliad 10

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu Safonau Cenedlaethol ar gyfer y Seilwaith Gwefru Cerbydau Trydan yng Nghymru. Mae'r canllaw ar-lein yn rhoi manylion set o arferion gorau a argymhellir ar gyfer cyfleusterau gwefru cerbydau trydan cyhoeddus yng Nghymru sy'n ddiogel, yn hygyrch ac yn ddibynadwy. Mae'r Safonau wedi cael eu datblygu i'w defnyddio gan sefydliadau yn y sector cyhoeddus, mentrau cymunedol a phartneriaid cyflawni sy'n

ymwneud â gosod seilwaith gwefru cerbydau trydan yng Nghymru. Ac eithrio lle nodir yn benodol, nid yw'r argymhellion a nodir yn y Safonau Cenedlaethol yn rhwymo'n gyfreithiol. Yn hytrach, maent wedi cael eu datblygu fel canllaw arferion gorau llawn gwybodaeth i helpu Cymru tuag at ei thargedau carbon sero net.

Mae'r argymhellion yn ymdrin â meysydd yn cynnwys y manylebau sy'n ymwneud â dylunio pwyntiau gwefru, fel cyflymderau, gofynion cynllunio a mathau o gysylltiadau plwg, yn ogystal â lleoliad y pwynt gwefru yn yr amgylchedd o amgylch. Maent hefyd yn ymdrin ag agweddau ar strydlyn, gan gynnwys hygrychedd a diogelwch, anghenion ynni a chysylltiadau, agweddau gweithredol, nodiadau caffael ac ystyriaethau sy'n dod i'r amlwg ac ystyriaethau ar gyfer y dyfodol. Maent yn darparu atebion i osgoi unrhyw rwystr i droedffyrdd a diogelu llwybrau teithio. Gwerthfawrogir na fydd yr holl argymhellion yn berthnasol ym mhob sefyllfa gan fod angen i bob pwynt gwefru unigol ymateb i anghenion a gwahaniaethau lleol, yn ogystal â fframweithiau polisi rhanbarthol a chenedlaethol. Fodd bynnag, mae'r Safonau Cenedlaethol yn ymdrechu i sicrhau bod pawb sy'n defnyddio cerbydau trydan yng Nghymru, wrth symud ymlaen, yn hyderus yn eu gallu i gael mynediad at seilwaith gwefru lle bynnag a phryd bynnag y bo angen.

Bydd y Safonau Cenedlaethol yn cael eu cyhoeddi cyn bo hir.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 11

Ymateb: Derbynn

Mae Llywodraeth Cymru yn annog awdurdodau lleol i gyflwyno ceisiadau i'r Swyddfa Cerbydau Di-allyriadau (OZEV) ar gyfer y Cynllun Pwyntiau Gwefru Preswyl ar y Stryd (ORCS) ar ôl i'r cynllun gael ei lansio. Pwrpas y cynllun yw cynyddu'r pwyntiau gwefru sydd ar gael ar y stryd mewn strydoedd preswyl lle nad oes manau parcio oddi ar y stryd ar gael, gan sicrhau nad yw parcio ar y stryd yn rhwystr i wireddu manteision bod yn berchen ar gerbyd trydan.

Mae'r cynllun yn sicrhau bod awdurdodau lleol yn gallu cael gafael ar gyllid grant y gellir ei ddefnyddio i ariannu'n rhannol y gwaith o gaffael a gosod seilwaith pwyntiau gwefru cerbydau trydan ar y stryd ar gyfer anghenion preswyl. Wrth i'r galw am seilwaith gwefru ar y stryd gynyddu, mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i'r sector preifat fuddsoddi mwy i adeiladu a gweithredu rhwydwaith cyhoeddus sy'n ffynnu ac yn cynnal ei hun. Mae'n hanfodol bod awdurdodau lleol yn hwyluso modelau masnachol i sicrhau bod rhwydweithiau'n gallu parhau i ehangu a gwella, er mwyn diwallu anghenion preswylwyr. Mae awdurdodau lleol yn cael eu hannog i archwilio'r holl opsiynau masnachol sydd ar gael iddynt wrth gynllunio seilwaith cerbydau trydan.

Bydd ceisiadau ORCS 2023-24 yn gymwys i gael cyllid ORCS o 50% a bydd gofyn iddynt sicrhau 50% o arian cyfatebol preifat. Rydym yn gweithio'n agos gyda'r OZEV ac yn cytuno â nhw ynglŷn â'r angen i sicrhau bod cwmnïau preifat yn cyfrannu at gyflwyno pwyntiau gwefru.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 12

Ymateb: Gwrthod

Cynllun Llywodraeth Cymru yw sefydlu grŵp Cysylltiadau ddechrau hydref 2023 a fydd yn cynnwys Llywodraeth Cymru, TrC a Gweithredwyr Rhwydweithiau Dosbarthu i ddechrau cwmpasu cylch gwaith y grŵp. Ar y pwynt hwnnw, bydd y grŵp yn nodi pa bartion eraill fydd angen eu cynnwys. Pwrpas cyffredinol y grŵp Cysylltiadau fydd sicrhau bod cymaint o bŵer â phosibl ar gael ar gyfer gwefru cerbydau.

Mae swyddogion wedi sefydlu perthynas waith dda gyda SPEN a National Grid (WPD). Teimlwyd bod angen datblygu rhaglen gyflawni gadarn cyn sefydlu'r Grŵp Cysylltiadau, fel bod modd cyflwyno cyfeiriad clir y cytunwyd arno i'r grŵp.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 13

Ymateb: Derbyd

Roedd prosiect chwim y rhwydwaith ffyrdd strategol yn cynnwys 11 safle yn wreiddiol (heb gyfrif y Bala fel y safle peilot). Roedd y ffigur o 21 yn adlewyrchu pwyntiau gwefru ar gyfer yr 11 safle gwreiddiol ac nid lleoliadau.

Mae TrC wedi ychwanegu 7 safle arall at y prosiect, sy'n golygu eu bod yn darparu 36 o bwyntiau gwefru ar 19 safle (os ydyn ni'n cynnwys y Bala).

Cafodd safle yng Nghonwy ei dynnu o'r prosiect a'i ddisodli gan safle ar Ynys Môn.

Mae TrC eisoes wedi darparu 6 o'r 19 lleoliad ac mae ar y trywydd iawn i ddarparu'r 13 lleoliad sy'n weddill eleni, y rhan fwyaf ohonynt erbyn Ch3 2023.

Lleoliad:	Awdurdod Lleol	Safle Byw	Diweddariadau
-----------	----------------	-----------	---------------

Peilot Bala - Y Grîn (Safle Peilot)	Gwynedd	17/11/2021	Cwblhawyd - safle byw Trosglwyddo perchnogaeth i SWARCO - 22/11/22
Machynlleth - Stryd y Banc	Powys	14/07/2022	Cwblhawyd - safle byw
Crucywel - Stryd Beaufort	Powys	27/09/2022	Cwblhawyd - safle byw
Y Drenewydd - Back Lane	Powys	19/12/2022	Cwblhawyd - safle byw
Llanymddyfri – Maes Parcio'r Castell	Sir Gaerfyrddin	23/12/2022	Cwblhawyd - safle byw
Llanybydder - Pwynt Gwefru oddi ar Deras-Yr-Orsaf	Sir Gaerfyrddin	23/12/2022	Cwblhawyd - safle byw
Dolgellau - Y Marian Mawr	Gwynedd	26/05/2023	
Porthmadog - Iard-yr-Orsaf	Gwynedd	26/05/2023	
Blaenau Ffestiniog - Diffwys	Gwynedd	26/05/2023	
Rhydaman – Maes Parcio Carregaman	Sir Gaerfyrddin	Ch2 2023	
Maes Parcio Corwen	Sir Ddinbych	Ch2 2023	
Y Trallwng - Stryd yr Eglwys	Powys	12/05/2023	
Llandrindod - Pwynt Gwefru'r Stryd Fawr	Powys	19/05/2023	
Porthcawl - Promenâd y Dwyrain	Pen-y-bont ar Ogwr	Ch3 2023 - I'w gadarnhau	Prydles i'w dychwelyd.
Pwynt Gwefru Talgarth	Powys	Ch3 2023 - I'w gadarnhau	Fforddfraint 3ydd parti a gwaith sy'n tarfu.
Castell Newydd Emlyn - Pwynt Gwefru'r Farchnad Da Byw	Sir Gaerfyrddin	I'w gadarnhau	Maes parcio i'w gofrestru cyn i'r fforddfraint allu clirio, yna mae angen adeiladu Trawsnewidydd.
Craig -y -Nos	Powys - Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog	I'w gadarnhau	Angen cynllunio a darparu is-orsaf 1MW. Hefyd y ffyrddfreintiau a'r brydles i gael eu cwblhau
Llangurig - Blue Bell	Powys (landlord preifat)	I'w gadarnhau	Prydles i gael ei chytuno.
Canolfan Hamdden Plas Arthur	Cyngor Sir Ynys Môn	I'w gadarnhau	Angen cynllunio.
Bae Colwyn - Pwynt Gwefru Rhodfa'r Tywysog	Conwy		Tynnwyd y safle o'r prosiect gan gyngor Conwy

Goblygiadau Ariannol – Cyfanswm costau'r prosiect: £697,959. Derbyniwyd tua £500,000 o gyllid Adferiad Gwyrdd Ofgem tuag at gostau Gweithredwyr Rhwydweithiau Dosbarthu ar gyfer 8 o'r 19 safle.

Argymhelliad 14

Ymateb: Derbyn

Gweler yr ymateb i Argymhelliad 10.

Roedd datblygu'r Safonau Cenedlaethol yn rhan o bortffolio o chwe ffrwd waith gymhleth ac uchelgeisiol a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru ac a ddarparwyd gan Arup rhwng mis Ebrill 2022 a mis Mawrth 2023 a fydd yn helpu TrC, awdurdodau lleol a phartneriaid cyflawni eraill i gyflymu'r gwaith o ddarparu seilwaith gwefru ledled Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru yn credu ei bod yn bwysig cymryd yr amser sydd ei angen i ddatblygu Safonau cadarn sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 15

Ymateb: Derbyn

Roedd y gofyniad i flaenoriaethu gwaith yn golygu bod yr ymgynghoriad ar ddiwygio'r Rheoliadau Adeiladu i orfodi pwyntiau gwefru cerbydau trydan wedi cael ei ohirio ond mae'r gwaith yn mynd rhagddo erbyn hyn, a bydd yr ymgynghoriad yn cael ei lansio yn ystod haf 2023.

Goblygiadau Ariannol – mae £100,000 wedi cael ei neilltuo i gyflawni'r ymgynghoriad ar Reoliadau Adeiladu.

Argymhelliad 16

Ymateb: Derbyn

Disgwylir y bydd ymgynghoriad ar ddiwygio'r Rheoliadau Adeiladu i orfodi pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn cael ei lansio yn ystod haf 2023.

Mae Polisi Cynllunio Cymru a Cymru'r Dyfodol yn cefnogi darparu pwyntiau gwefru cerbydau trydan. Mae Cymru'r Dyfodol, sydd â statws cynllun datblygu, yn datgan o dan Bolisi 12: Cysylltedd Rhanbarthol: "Lle darperir lleoedd parcio ar gyfer datblygiadau amhreswyl newydd, dylai awdurdodau cynllunio fynnu bod o leiaf 10% o leoedd parcio yn cael pwyntiau gwefru cerbydau trydan."

Goblygiadau Ariannol – mae £100,000 wedi cael ei neilltuo i gyflawni'r ymgynghoriad ar Reoliadau Adeiladu.

Argymhelliad 17

Ymateb: Gwrthod

Roedd Llywodraeth Cymru a TrC yn cytuno bod y Rhaglen Seilwaith gwefru cerbydau trydan (fel y'i diffinnir mewn ymateb i Argymhelliad 5) yn rhagofyniad i'n hymgysylltiad ffurfiol â grŵp o orchmynion prynu gorfodol. Rydym yn disgwyl y bydd y rhan fwyaf o'r seilwaith gwefru cerbydau trydan yng Nghymru yn cael ei ddarparu gan y sector preifat (ac mae Llywodraeth y DU yn cytuno â'r safbwynt). Mae ein gwaith modelu achosion ariannol yn amcangyfrif y bydd cost gosod yr holl seilwaith gwefru ar y ffordd a gwefru yn y gyrchfan yng Nghymru yn cyrraedd £351 miliwn i £1,550 miliwn erbyn 2040. Felly, roedd hi'n hanfodol ein bod yn cymryd yr amser i sefydlu blaenoriaethau a chamau gweithredu clir sy'n seiliedig ar dystiolaeth a fydd yn galluogi partneriaid cyflenwi yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat i gyflymu'r gwaith o ddarparu seilwaith ledled Cymru.

Mae'r Rhaglen Seilwaith bellach wedi'i chwblhau a bydd TrC, gyda chefnogaeth Llywodraeth Cymru, yn sefydlu Gweithgor Gorchmynion Prynu Gorfodol yn ystod haf 2023.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 18

Ymateb: Derbyn

Cafodd capasiti TrC ei gynyddu ym mis Medi 2022 i oruchwylio'r gwaith o roi'r ddesg gymorth fewnol ar waith. Bu cyfarfodydd rhwng TrC â phob awdurdod lleol i gael gwell dealltwriaeth o'u cynlluniau seilwaith gwefru cerbydau trydan, eu problemau a'u gofynion o ran gymorth.

Mae'r ddesg gymorth yn weithredol ac yn darparu cymorth galw allan dwyieithog i bartneriaid cyflenwi gwefru cerbydau trydan yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat, gan eu galluogi i ymateb yn Gymraeg i ymholiadau gan ddefnyddwyr.

Drwy'r ddesg gymorth, mae TrC yn trefnu ac yn darparu gweminarau ar faterion a phynciau sy'n cael eu codi gan bartneriaid cyflawni. Cyflwynodd y weminar gyntaf ar 14 Ebrill 2023 yr adnoddau [Gwybodaeth a Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Cerbydau Trydan \(NEVIS\)](#). Arweiniodd hyn at adborth cadarnhaol cryf a arweiniodd at y penderfyniad i alluogi awdurdodau lleol a sefydliadau'r GIG i gael gafael ar adnoddau NEVIS drwy'r ddesg gymorth. Mae'r pecyn data Mewnwelediadau'n darparu dadansoddiad data sy'n sicrhau bod sefydliadau partner cyflawni wedi'u harfogi i gyflawni gweledigaeth, strategaeth a chynllun cyflawni clir ar gyfer seilwaith cerbydau trydan. Bydd y pecyn cymorth Storfa Wybodaeth yn arfogi ac yn darparu canllawiau a gwybodaeth allweddol i

awdurdodau lleol a sefydliadau'r GIG ar gyfer pob cam o'r broses o ddarparu seilwaith cerbydau trydan (datblygu strategaeth; darparu cynllunio; caffael; symud a gosod; a gweithrediadau). Mae'r gwasanaeth hefyd yn darparu llwyfan grŵp trafod ar gyfer rhannu profiadau a syniadau am bynciau, gan annog cydweithio a chyfrannu.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 19

Ymateb: Derbyn

Bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu'r dangosydd perfformiad allweddol ar gyfer Cam Gweithredu 7, fel rhan o'n hadolygiad ehangach o ddangosyddion perfformiad allweddol (mae'n cyfeirio at ein hymateb i Argymhelliad 7).

Goblygiadau Ariannol – bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud o fewn y cyllidebau presennol.

Argymhelliad 20

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn credu ei bod yn hanfodol datblygu rhaglen gyflawni gredadwy a rhwydwaith sy'n cael ei ffafrio cyn ymgysylltu â phartneriaid cyflawni i drafod cyfleoedd buddsoddi. Cymerodd y gwaith hwn tua 12 mis i Lywodraeth Cymru ei gyflawni.

Mae Llywodraeth Cymru yn dod â'r timau Datgarboneiddio Trafnidiaeth a Busnes a Rhanbarthau at ei gilydd i archwilio a darparu cyfleoedd buddsoddi ac arloesi yn y sector preifat ym maes cerbydau trydan a gwefru cerbydau trydan.

Mae Llywodraeth Cymru yn datblygu Fframwaith Caffael Cenedlaethol newydd ar gyfer Gwefru Cerbydau Trydan a fydd yn helpu i ddatblygu cyfleoedd ar gyfer y gadwyn gyflenwi, arloesi a buddsoddi ledled Cymru. Mae disgwyl i'r Fframwaith fod yn barod erbyn diwedd yr haf.

Mae TrC yn gweithio gydag awdurdodau lleol a'r sector preifat i ganfod a gweithredu datrysiadau arloesol a chyfleoedd buddsoddi a fydd yn helpu i ddatrys materion allweddol sy'n llesteirio cynnydd ar hyn o bryd – ee datrysiadau gwefru ar y stryd.

Goblygiadau ariannol – Dim.

Argymhelliad 21

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu Arup i ddylunio a chreu adnodd modelu i asesu'r cyfle i gydleoli ynni adnewyddadwy gyda seilwaith gwefru cerbydau trydan (y cyfeirir ato fel yr 'adnodd cydleoli'). Mae'r adnodd yn barod ac wedi'i ddylunio ar gyfer gwaith ar lefel y safle a allai fod o fewn Systemau Ynni Lleol Clyfar (SLES) neu Gynlluniau Ynni Ardal Leol (LAEP) ehangach.

Pwrpas yr adnodd yw gwerthuso cyfleoedd ar gyfer defnyddio ynni adnewyddadwy mewn safleoedd gwefru cerbydau trydan. Ar gyfer safle penodol, bydd yr offeryn yn cymharu:

- Cysylltu'r safle â'r grid trydan heb unrhyw ynni adnewyddadwy.
- Defnyddio canopi gwynt a solar gydag unrhyw ynni adnewyddadwy sydd dros ben yn cael ei allforio i'r grid.
- Defnyddio canopi solar a phaneli solar ar y ddaear gydag unrhyw ynni adnewyddadwy sydd dros ben yn cael ei allforio i'r grid.
- Defnyddio canopi gwynt a solar gyda storfa fatri.
- Defnyddio canopi solar a phaneli solar ar y ddaear gyda storfa fatri.

Gellir defnyddio'r adnodd i gymharu gwahanol safleoedd hefyd.

Mae'r adnodd cydleoli wedi'i ddylunio i wella dealltwriaeth o'r pwyntiau canlynol:

- Y mathau o safleoedd gwefru cerbydau trydan sydd fwyaf addas ar gyfer cydleoli ynni adnewyddadwy.
- Y ffurfweddïadau ynni adnewyddadwy a storio sydd fwyaf addas ar gyfer cydleoli â gwefru cerbydau trydan.
- Arwydd lefel uchel o gostau cymharol cydleoli.
- Lle gallai fod angen cymorth ariannol ychwanegol i gefnogi'r gwaith o osod safleoedd cydleoli.

Mae gosod ynni adnewyddadwy y tu ôl i'r mesurydd ar safleoedd cerbydau trydan yn gallu arwain at y manteision canlynol:

- Darparu trydan di-garbon neu garbon isel i gerbydau trydan
- Lleihau'r galw ar rwydweithiau trydan, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae cyfyngiadau

Goblygiadau ariannol – Dim.